

Preàmbul

La construcció de societats democràtiques a Europa és un procés que, ara i en el passat, es veu dificultat pel sorgiment i l'avenç d'autoritarismes o directament de règims dictatorials. El manteniment i l'expansió de la democràcia, abans i ara, demanen pedagogies de la democràcia i de la resistència dels drets humans i de les virtuts democràtiques. Una educació que mení a exercir activament la ciutadania, a construir una societat en pau sobre la base de la justícia i la cohesió social.

Per a reflexionar i contribuir a respondre a aquesta situació es van aplegar educadors i educadores en el III Col·loqui Internacional Héloïse, sota el títol de «Pedagogies de la democràcia i la resistència a l'Europa del segle xx i fins avui».

Aquest col·loqui de Barcelona convidava a revisar aquests reptes des de la realitat del seu entorn social. A través de l'examen d'aquesta realitat concreta i dels seus orígens, es proposava ajudar a dibuixar pistes de futur en la construcció, per l'educació, de l'Europa que ens agradaria habitar.

Amb aquest objectiu es van presentar les idees i l'obra de cinc pedagogs catalans com a mostra de l'ampli moviment de renovació pedagògica català que fa un recorregut des del segle passat fins al present, tot mostrant la vigència de les seves idees i realitzacions.

Establint ponts entre el passat i el present, es van examinar les idees i accions realitzades a Catalunya i a Europa per a consolidar la democràcia i els drets humans a través de l'educació com la millor garantia de l'emancipació de les persones i de l'edificació d'una societat equitativa, lliure i culta. «L'objectiu de l'educació en una democràcia és desenvolupar les capacitats per fer persones autònomes que pensin per elles mateixes, i les societats democràtiques han de construir un projecte educatiu col·lectiu», va afirmar Philippe Meirieu en l'acte d'obertura.

Entre els diversos fronts a vetllar en la tasca de preservar i expandir la democràcia i els valors humans, es va proposar als participants l'anàlisi de dos indicadors. D'una banda, el repte que planteja ser docent en una societat democràtica en crisi. De l'altra, la relació entre

cohesió social i llengües en uns temps d'arribada d'una immigració de gran diversitat cultural a Europa. Aquesta anàlisi va partir de l'exposició de destacats especialistes amb participació activa dels membres del Col·loqui a través de sengles debats.

Aquesta publicació recull, així mateix, les comunicacions rebudes i exposades vinculades a la temàtica analitzada. També els reports sobre experiències educatives portades a terme en línia amb els objectius de la trobada.

El Col·loqui Héloïse, dissenyat com una reunió polièdrica que integrava diversos formats i amb una conjunció de teoria i experiències pràctiques, va assolir un notable nivell acadèmic i de participació, fet que assenyalava la necessitat, i l'interès, de seguir treballant i reflexionant sobre el tema en aquests temps complexos que vivim. En aquest sentit cal agrair el suport de totes les entitats que van contribuir a fer possible aquesta reunió pedagògica.

La publicació dels treballs, les conferències i els debats del Col·loqui vol concórrer a difondre i divulgar la informació i els aprenentatges reunits, amb l'objectiu d'ajudar a continuar treballant per les pedagogies de la democràcia i la resistència, al servei de les persones i de la construcció d'una societat més justa i solidària sota l'actual imperatiu categòric de supervivència que assenyalava l'ecologia.

JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO
CARME AMORÓS BASTÉ
JORDI GARCIA FARRERO